

Seminář
Alternativní chov prasat
9. listopadu 2021 Poděbrady

Molekulární genetika v selekci proti kančímu pachu

Lenka Falková & Irena Vrtková

Laboratoř agrogenomiky
Ústav morfologie, fyziologie a genetiky zvířat
Mendelova univerzita v Brně

**Mohla by molekulární genetika
přispět k řešení
problematiky kančího pachu
?**

QK1910400 Sdílet projekt

Výkrm kanečků jako ekonomicky i eticky přijatelná možnost řešení zákazu a omezení chirurgické kastrace

Anotace

Cílem projektu je nabídnout chovatelům prasat praktické možnosti zmírnění, případně eliminace provozních i ekonomických dopadů omezení a zákazu chirurgické kastrace kanečků a představit chovatelům ověřené alternativy výkrmu kanečků odpovídající současnému trendu v řadě zemí Evropské unie. Projekt by měl uživatele vybavit poznatky, fakty a metodikami vedoucími k úspěšné adaptaci na změnu podmínek evropského trhu s vepřovým masem související s omezeními v oblasti chirurgické kastrace kanečků.

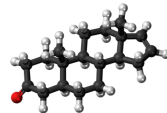
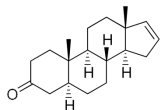
MOLEKULÁRNÍ PŘÍČINY VZNIKU KANČÍHO PACHU

Koncentrace a kombinace androstenonu, skatolu a indolu

Koncentrace v tuku – rozdíl dle věku a hmotnosti při porážce

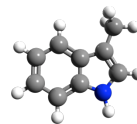
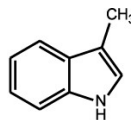
Androstenon

- látka důležitá ve vývoji spermií samců
- steroidní hormon produkovaný Leydigovými buňkami varlat

Skatol

- produkován během degradace tryptofanu v tlustém střevě
- ♀♂; ♂ třikrát častěji

Zákaz chirurgické kastrace bez anestezie

European Declaration on alternatives to surgical castration of pigs

Negenetické alternativy

- chirurgická kastrace s anestezí
- imunokastrace – vakcinace; stimulace tvorby protilátek proti hormonu uvolňujícímu gonadotropin (GnRH)
- výkrm kanců – změna porážkové hmotnosti (80kg); před vznikem pachu

Genetická alternativa

- MAS – selekce s pomocí genetických markerů
(molekulární genetika/genomika)

Výzkumy

Kanada:

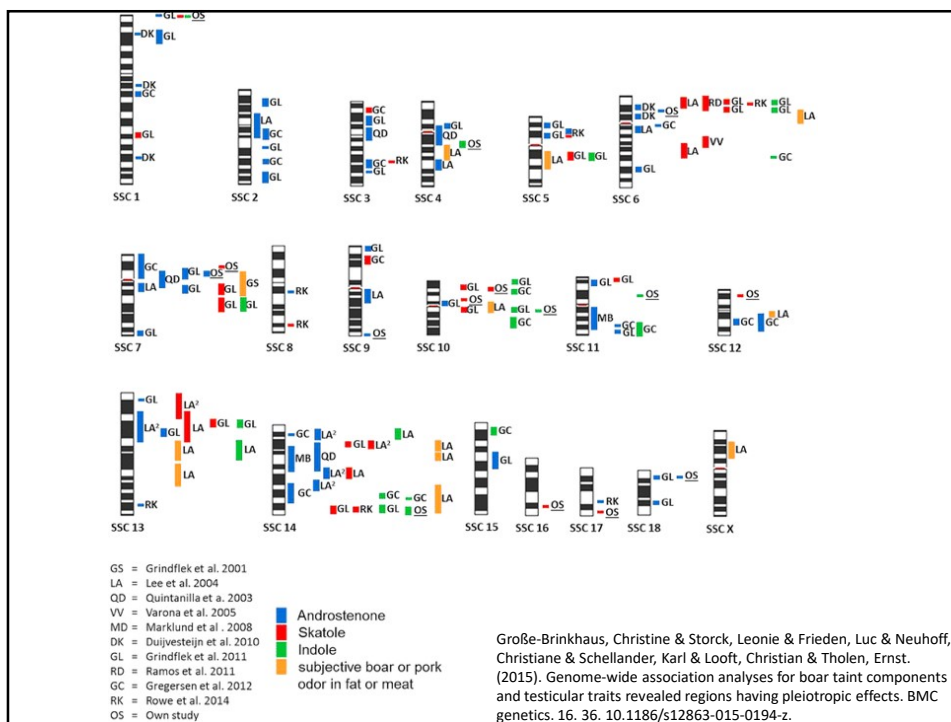
- 28 kandidátních genů, 80 SNP
- 1300 jedinců plemen Duroc, Hampshire, Landrace, Large White, Pietrain, Yorkshire
- homozygotní kanci v benefičních genech nižší androstenon o 30 – 61 %, skatol o 25 – 50 %

Norsko

- prokázán průkazný podíl markerových genotypů (SNP) na androstenon u plemene Duroc, neprokázán u plemene Landrace

Holandsko

- analýzy microarray DNA čipu (60tis. SNPs) nejefektivnější markery pro kancí pach především na 1. 6. a 14. chromozomu

Kanada

- analýzy 120 SNP v kandidátních genech pro skatol a androstenon
- 13 SNP je významně asociováno s kančím pachem
- SNPs umístěné v promotoru genu *CYP2E1* asociované s obsahem skatolu

Nejefektivnější gen pro selekci na skatol *CYP2E1*

Detekcí SNP v kandidátním genu *CYP2E1* lze podpořit selekci u kanců

Efektivita selekce závisí na zastoupení genotypů.

Identifikované genetické markery – kandidátní geny možné využití pro selekci

Signifikantně ovlivňují množství

androstenonu:

CYP17A, CYB5, CYP21, SULT2A1, SULT2B1, HSD3B, TEAD3

skatolu:

CYP2E1, CYP2A6, SULT1A1

ANALÝZA

PC

BU

LA

PN

DU

Závěr

Může molekulární genetik přispět k řešení problému?

Variabilita mezi plemeny

Potenciál využití genetických markerů pro genomickou selekci

PC vs. komerční plemena